

FRAMKVÆMDASTJÓRN UM VATNSVERNDARSVÆÐI HÖFUÐBORGARSVÆÐISINS

Almannavarnir á höfuðborgarsvæðinu
b.t. Jóns Viðars Matthíassonar framkvæmdastjóra
Skógarhlíð 14
105 Reykjavík

Garðabær 28. febrúar 2020

Vöktunaráætlun með öryggi neysluvatns á höfuðborgarsvæðinu komi til eldgosa á Reykjanesi.

Í erindi deildarstjóra hjá almannavarnanefnd höfuðborgarsvæðisins, Þóru Kristínar Ásgeirsdóttur, frá 18. febrúar sl. var óskað eftir að Framkvæmdastjórn um vatnvernd á höfuðborgarsvæðinu tæki til skoðunar viðbrögð við hugsanlegum áhrifum eldgoss á Reykjanesi á neysluvatn á höfuðborgarsvæðinu.

Framkvæmdastjórnin tók málið þegar til skoðunar og kom síðan saman til fundar þann 26. febrúar. Meðfylgjandi er samantekt stjórnar;

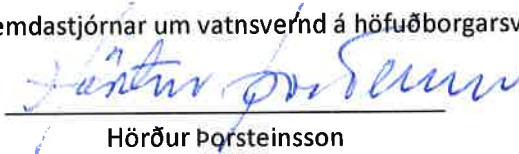
„Vöktunaráætlun með gæðum neysluvatns, komi til eldgosa á Suðurnesjum eða í námunda við vatnsból höfuðborgarsvæðisins.“

og

„Áætlun um auknar efnamælingar þegar verndarsvæði vatnsbóla er undir álagi vegna eldgosa.“

Þá hefur framkvæmdastjórnin unnið drög að áætlun um hvernig bregðast skuli við ef vart verður áhrifa gosefna í neysluvatni. Drög sem teljast vinnuskjal en verða unnin áfram í samvinnu heilbrigðiseftirlits-svæðanna, veitufyrirtækjanna og annarra þeirra stofnana er hafa aðkomu að þessum málaflokki.

f.h. Framkvæmdastjórnar um vatnsvernd á höfuðborgarsvæðinu

Hörður Þorsteinsson

Formaður

Framkvæmdastjóri

Heilbrigðiseftirlits Hafnarfjarðar- og Kópavogssvæðis

Fundur í framkvæmdastjórn, haldinn 26.2.2020.

Vöktunaráætlun með gæðum neysluvatns, komi til eldgosa á Suðurnesjum eða í námunda við vatnsból höfuðborgarsvæðisins.

Inngangur

Vöktunaráætlunin er hluti af viðbrögðum almannavarna höfuðborgarsvæðisins komi til eldgosa sem gætu haft í för með sér að mengandi öskufall eða loftstraumar bærust inn yfir verndarsvæði vatnsbóla. Vöktunaráætlunin verður unnin frekar í samráði við vatnsveitur á höfuðborgarsvæðinu.

Styrkur einstakra loftmengandi efna er breytilegur milli einstakra eldfjalla og eldgosa. Loftmengandi efni, sem fylgja eldgosum í nokkrum styrk og eru skaðleg í drykkjarvatni þarf að vakta. Algeng efni í þeim flokki eru brennisteinn, arsen, blý og flúor. Í vöktunaráætlun er gert ráð fyrir þessum efnum en um leið og frekari mælingar liggja fyrir og ef ástæða er talin til verður listinn endurskoðaður og öðrum efnum bætt við.

Fyrir liggja margendurteknar efnarannsóknir á neysluvatni á höfuðborgarsvæðinu. Á annað hundrað efnapættir hafa verið rannsakaðir árlega um langt skeið. Þau gögn verða nýtt sem bakgrunnsmælingar á styrk efna komi til eldgoss og hugsanlegra áhrifa þess á neysluvatnið.

Neysluvatn á höfuðborgarsvæðinu er grunnvatn sem sótt er í lokaðar borholur. Komi til eldgoss á Reykjanesi og berist loftstraumar inn á vatnsverndarsvæðið mun það taka nokkurn tíma þar til mögulegrar mengunar getur gætt. Vöktunaráætlunin tekur mið af þeirri staðreynd.

Vöktun og viðbrögð

Komi til eldgoss á Reykjanesi munu heilbrigðiseftirlitin;

- Hafa samband við uppgefna tengla vatnsveitna á svæðinu og virkja viðbragðs- og vöktunaráætlunina.
- (upplýsa almannavarnanefnd um að viðbragðsáætlun vegna neysluvatns hafi verið virkjuð sem og borgarstjóra og bæjarstjóra sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu).
- Hafa samráð milli eftirlitssvæða á höfuðborgarsvæðinu.
- Vakta vindstefnur og vindstyrk í samvinnu við Veðurstofuna.
- Vakta upplýsingar um efnasamsetningu gosöskunnar.
- Meta hvort ástæða sé til að endurskoða sýnatökupörf með hliðsjón af upplýsingum um vindstefnur, efnasamsetningu gossins og annarra þátta.

FRAMKVÆMDASTJÓRN UM VATNSVERNDARSVÆÐI HÖFUÐBORGARSVÆÐISINS

Áætlun um auknar efnamælingar þegar verndarsvæði vatnsbóla er undir álagi vegna eldgosa

(Neysluvatn á höfuðborgarsvæðinu er grunnvatn sem sótt er í lokaðar borholur. Komi til eldgoss á Reykjanesi og berist loftstraumar inn á vatnsverndarsvæðið mun það taka nokkurn tíma þar til mögulegrar mengunar getur gætt.)

Reglugerð 561/2001

RANNSÓKNAPÁTTUR	HÁMARKSGILDI	FLOKKUR	ATHUGASEMDIR
Arsen	10 µg/l	B	
Blý	10 µg/l	B	Gildið skal vera lýsandi fyrir neysluvatn
Kadmíum	5,0 µg/l	B	
Flúoríð	1,5 mg/l	B	
Sýrustig (pH)*1	≥ 6,5 og ≤ 9,5	C	

*1 Sýrustig ætti að greina við sýnatöku og aftur á rannsóknastofu.

Flokkur B:

Gripið skal til nauðsynlegra aðgerða til úrbóta til að endurheimta vatnsgæðin. Skulu aðgerðir ráðast af því hve mikið greining er yfir hámarksgildi og þeirri hættu sem heilsu manna er búin. Taki heilbrigðisnefnd í samráði við Matvælastofnun þá ákvörðun að banna dreifingu neysluvatnsins eða takmarka notkun skal það gert með hliðsjón af þeirri hættu sem það kann að skapa. Í slíkum tilvikum skulu neytendum tafarlaust veittar upplýsingar og nauðsynleg ráðgjöf.

Stór vatnsból.

Kaldárbotnar. Vatnsveita Hafnarfjarðar, þjónar Hafnarfirði. (HHK)
Vatnsendakriki. Vatnsveita Kópavogs, þjónar Kópavogi og Garðabæ. (HHK)
Vatnsendakriki. Veitur, þjónar hluta Reykjavíkur og að stærstum hluta Mosfellsbæ. (HER)
Myllulækur, Gvendarbrunnar, Jaðar. Veitur, þjónar Seltjarnarnesi og hluta Reykjavíkur. (HER)

Lítill vatnsból.

Krýsuvík. Vatnsveita Hafnarfjarðar. (HHK)
Skíðasvæðið í Bláfjöllum. Skíðasvæði höfuðborgarsvæðisins. (HHK)
Lækjarbotnar. Waldorfsskólinn. (HHK)
Vallá. Veitur. (HER)
Guddulaug. Vatnsveita Mosfellsbæjar (HKj)
Laxnesdý. Vatnsveita Mosfellsbæjar (HKj)

Sýnatökuáætlunin miðast við stóru vatnsbólin. Viðkomandi heilbrigðiseftirlit ákveður um sýnatökutíðni í minni vatnsbólum með hliðsjón af áætluninni.

FRAMKVÆMDASTJÓRN UM VATNSVERNDARSVÆÐI HÖFUÐBORGARSVÆÐISINS

Sýnatökur:

Sýni tekið úr; Stofnlögn frá Kaldárbotnum. (HHK)
 Stofnlögn frá Vatnsendakrika (HHK)
 Stofnlögn frá Vatnsendakrika (HER)
 Stofnlögn frá Myllulæk, Gvendarbrunnum og Jaðri (HER)

Fjöldi sýna og tíðni:

Vikuleg sýni, eitt á hverjum ofangreindra staða.
Eftirlitssvæðin samræma sýnatökudaga í samvinnu við veiturnar og rannsóknastofur.
Ákvörðun um sýnatökutíðni verður endurskoðuð a.m.k. mánaðarlega á meðan álag varir.
Sýnatökutíðni verður aukin ef von er á hlákutíð.